

NOORD-BRABANDER.

Saterdag, 9 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

D U I T S C H I A N D.

FRANKFORT, den 6 September.

Onverschillen dagbladen melden, dat er eene huwelijksverbinding aanstaande is tusschen den Hertog *Alexander van Wurtemberg*, (geb. 20 December 1804, zwager van den Hertog van Saksen-Koburg-Gotha) en Prinses *Christina* van Frankrijk (geb. 12 April 1813); alsmede tusschen den Erfprins van Saksen-Koburg-Gotha (geb. 12 Junij 1818) en Prinses *Clementine* van Frankrijk (geb. 3 Junij 1817). Zoo zou het Huis Saksen-Koburg-Gotha in velerlei opzichten met het tegenwoordig koninklijk stamhuis van Frankrijk verzwagerd worden.

— Uit Palermo wordt gemeld, dat 12 personen uit de kleine stad *Miserini*, die zich aan het jongste moorddadige oproer mede schuldig hebben gemaakt, de doodstraf hebben ondergaan. Onder hen bevond zich een knaap, die te zwak om een geweer te gebruiken, met een mes rondliep en de nog ademende slagtoffers afmaakte.

— Van den 31 Augustus tot den 1 September zijn te Berlijn aangegeven als door de cholera aangetast 67, en aan dezelve overleden 48 personen.

Uit Zwitserland wordt het volgende gemeld:

Aargau. Het onweder, hetwelk zaterdag 12 Augustus over Sarmentorf trok, was het verschrikkelijkste, dat de oudste lieden zich herinneren kunnen. Na eenige nevelachtige dagen, paktten zich des avonds omstreeks 7 uur van alle kanten zwarte onweerswolken rondom het dorp zamen; er volgde slag op slag, het donderde allerverschrikkelijkst, en het was als een onophoudelijk vuur tegen eene belegerde vesting. Jammerkreten vervulden de huizen; bijna overal werden voorbereidselen gemaakt om met het onontbeerlijk te vlugten. In geen huis wist men op welk oogenblik de bliksem zou inslaan. Het weder werd al erger, zoodat gansche huisgezinnen hunne woningen ontvloden. Het was een akelige nacht. Gedurende een uur volgden 24 slagen snel op elkander met een rood vuur en een gekraak dat de huizen er van daverden. Boomen in het dorp langs de huizen en buiten het dorp werden gescheurd, en op verscheidene plaatsen zag men de aarde door den bliksem opengespleten: ook op straat zag men vuur, als of er een vuurregen was gevallen. Zwaveldamp was er duidelijk merkbaar. De onweerswolken schenen op de daken te liggen, zoo laag hing de bui. Nadat dit ontzettend tooneel bijna een uur aangehouden had, werd het eindelijk stil, terwijl er een weldadige regen nederviel. De menschen dankten de Goddelijke Voorzienigheid voor de wonderbare redding. Doch van den schrik herstelde ook de moedigste slechts langzamerhand.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 7 September.

Vorst *Leopold* en zijne gemalin zullen met de stoomboot *Firebrand* van Ramsgate naar hun land terugkeeren. Men zegt dat de Vorstin der Belgen zich daarna naar St. Cloud zal begeven om het huwelijk harer zuster, de Prinses *Clementine*, met den Prins *Alexander* van Wurtemberg, en neef des Konings van Wurtemberg bij te wonen.

— De *Windsor express* verhaalt aldus een gevaar, hetwelk de Vorstin der Belgen gelukkiglijk ontkomen is.

Jl. vrijdag, terwijl de Vorstin en hare doorluchte gasten te paard het groote park doorreden, verhief zich een onweder met donder, waarop het paard van de Vorstin schrikte en op hol ging. Twee edellieden van het gevolg maakten aanstonds eenen omweg en door eene behendige manoeuvre gelukte het hun, het wilde dier in zijnen loop te stuiten. Dank zij hunne tusschenkomst is H. M., die aan een dreigend gevaar was blootgesteld, er met den schrik afgekomen.

F R A N K R I J K.

PARIJS, den 7 September.

Een berigt uit Toulon bevestigt de aankomst onzer smaldeelen te Tunis; dezelve hadden den ingang der haven genoegzaam afgesloten, en wachtten met ongeduld de Turksche vloot af, die uit 14 oorlogsvaartuigen bestaat en met welke men van begeerte brandde om slaags te raken.

— Thans telt men in den planten tuin acht leeuwen en leeuwinnen, elf beeren, zes wolven, drie hijenas, een tijger, een tijgerwolf, een tijger kat en een panter.

— Naar gemeld wordt heeft zich eene nieuwe Carlistische expeditie in Navarre gereed gemaakt, om zich onder de bevelen van *Zarriategui* te gaan stellen. — Pampeluna werd nog door *Ariarte* belegerd. Men verneemt dat er op verscheidene nieuwe punten muiterij onder de constitutionele troepen heeft plaats gehad.

— Uit de gewone berigten uit Madrid, tot den den 28, ziet men dat *Espartero* uit de omstreken van Madrid op marsch is gegaan, dadelijk nadat de nederlaag van *Buerens* bekend was geworden. De Koningin Regentes heeft den heer *Ramon Adan* tot Onder-Secretaris van staat, bij het ministerie van binnenlandsche zaken, benoemd. Ook heeft Hare Majesteit in de benoemingen voor de opengevallen posten van Kapitein-Generaal in onderscheidene gewesten voorzien. — Aan het bewind is de voorslag gedaan eener leening van 120 millioen realen, half in geld, en voor de andere helft in wisselbrieven.

De grijze Generaal *Seoane* heeft een antwoord, op den brief in *el Mundo* geplaatst, aan een ander blad gezonden, ten gevolge waarvan hij reeds in drie duellen was gewikkeld geworden.

— De volgende telegraphische dépêche is bekend geworden:

„Bayonne, 4 September, 3 ure.

„De Generaal *Darondelet*, tot Onder-Koning, van Navarre benoemd, heeft zich met den gewezen Onder-Koning te Artagona vereenigd, en den 1 zich met de troepen op Muro digt bij Pampeluna gelegen; gerigt, ten einde zich met het voorloopig bewind te verstaan, en de orde te herstellen. — Den 30, had men geen nieuws van eenig aanbelang te Madrad.”

Behalve hetgeen deze dépêche inhoudt, omtrent de krijgsverrigingen, verneemt men nog uit de gewone berigten dat de Generaal *Oraa* zijne stelling te Daroca steeds bleef bezetten, en nog geene voorwaartsche beweging had gemaakt. *Espartero* had van den 26 op den 27 te Maranchou vernacht; den 1 dezer meende men dat hij te Doroca zou zijn aangekomen; voor zijn vertrek naar Neder-Aragon heeft hij eene proclamatie aan zijne troepen gerigt.

Men verzekert thans nader dat *Cabrera* het oogmerk had, zich in het geheim met den vergaarden buit weg te maken, dat hij te Cordonera gevat, en aldaar gefusilleerd zou zijn.

Uit de bovenstaande dépêche ziet men, dat Pampeluna nog niet tot de orde wedergekeerd was; men was er voor nieuwe moordtooneelen beducht. Zoo wel een aantal Carlismen als vele gematigde constitutionelen, uit het noorden van Spanje, namen, uit vrees voor de buitensporigheden der troepen, de wijk op fransch grondgebied.

— Ook de berigten langs den gewonen weg uit Madrid ontvangen, loopen tot den 30, en bevestigen, dat er niets belangrijks was voorgevallen. Zoo wel het ministerie als de bevolking en militaire magt waren, nu *Zarriategui* weder op eenigen afstand d r hoofdstad was, en de eerste nijpende oogenblikken der ministeriele crisis voorbij waren, weder in den gewonen toestand van onverschilligheid en slaperigheid vervallen. Allerdringendste behoefte aan geld deed den heer *Pizarro* echter naar de middelen om het te verkrijgen omzien. — Waarschijnlijk om meerdere duellen voor te komen, hadden de officieren der garde last gekregen om zich onverwijld naar hun regiment te begeven. — In de Cortes-vergadering is het voorstel gedaan om het dekreet van 11 Maart 1811 te hernieuwen, waarbij de toenmalige raad van regentschap gemagtigd werd om het bevel over het leger en deszelfs onderdeelen, aan elken militair dien het daartoe geschikt achtte op te dragen.

N E D E R L A N D E N.

'SHERTOGENBOSCH, den 9 September.

Dezer dagen is aan de leden van de tweede kamer der Staten Generaal toegezonden het in Mei ll., ingevolge art. 226 der grondwet, van regeringswege gedaan verslag om'trent den staat der hooge, middelbare en lagere scholen over den jare 1835.

De hooge scholen kunnen gezegd worden ooktoen aan het doel te hebben beantwoord. Vele jonge lieden vonden er gelegenheid om zich voor hunne toekomstige bestemming te vormen, terwijl het niet aan voorlezingen, buiten de bij het reglement voorgeschrevene ontbrak; meer dan één hoogleeraar door het uitgeven van geschriften nuttig was, en onderscheiden akademische prijsverhandelingen blijken van grondig onderzoek droegen.

In weerwil van de bekrompenheid der subsidien werden de akademische verzamelingen en inrigtingen goed onderhouden; inzonderheid is de akademische knudtui te Leyden, onder het bestuur

van den hoogleeraar *Reinwart*, in belangrijkheid toegenomen, tevens met de zucht tot bijwoning der kruidkundige lessen. Hetzelve wordt van den oconomischen tuin te Groningen, onder het bestuur van den hoogleeraar *van Hall*, getuigd. Voor het archeologisch museum te Leyden is een meer geschikt lokaal gevonden, na de opening waarvan eerst al het nut uit dat muzeum zal kunnen getrokken worden hetwelk eene dergelijke verzameling oplevert. De Utrechtsche hooge school ondervond de belangstelling der staten van die provincie en van het stedelijk bestuur, in hunne bijdragen tot het aankopen der anatomische waschpreparaten, door den heer *P. Koning* vervaardigd en nagelaten.

De financiële belangen der hoogeschoolen hebben de regering reeds in 1835 bezig gehouden, en het verslag over 1836 zal behelzen wat daaromtrent geschied is. — Het getal der studenten bedroeg, op 1 November 1835, 1527, als: 771 te Leyden, 491 te Utrecht en 265 te Groningen.

Ook de staat der latijnsche scholen wordt als gunstig opgegeven, en daarbij onder anderen het wenschelijke aangemerkt, dat aldaar overal de algemeene en niet slechts de oude geschiedenis worde behandeld, uit hoofde die in het akademisch onderwijs begrepen en hare kennis voor den beschaafden stand onmisbaar is. Het getal leerlingen, dat in de vorige jaren over het algemeen was afgenomen, was thans weder tot 1255 aangegroeid.

Het lager onderwijs bleef insgelijks een voorwerp van de zorgen der regering uitmaken. Het gezamenlijk aantal der daartoe bestemde scholen bedroeg in gemeld jaar 2832, en dat der leerlingen 304,459, namelijk 173,578 jongens en 130,881 meisjes, van welke scholen 136 ten koste van godshuizen, arbesturen of genootschappen, en 506 voor rekening van bijzondere personen waren. Van al deze vond men er in Zuid-Holland 427, met 48,152 leerlingen. Uit dit alles blijkt, dat de schoolgang merkkelijk is vermeerderd, daar in 1826, bij eene bevolking van 2,285,663 zielen, de scholen door 246,998 leerlingen bezocht werden, en het getal der scholieren in 1835, bij eene tot 2,528,387 geklommen bevolking, ruim driemaal honderd en vier duizend heeft bedragen.

De begeerte om in den onderwijzersstand te treden bleef niet minder groot dan in vroegere jaren. Het getal der onderwijzersgezelschappen was tot 210, met 2515 leden, geklommen.

Over het algemeen betoont zich de regering met het onderwijs in de lagere openbare scholen te vreden, ook dewijl daarbij doorgaans geraadpleegd wordt met den stand en de toekomstige betrekking der leerlingen, en gezorgd dat, terwijl allen aantreuen wat hun tot nut en genoegen kan wezen, zij echter niet overladen worden met zoodanige kennis, welke hun of nooit te pas kan komen of zelfs strekken zou om hen voor hunne toekomstige bestemming ongeschikt te maken.

— Men meldt uit Amsterdam, den 7 September het volgende:

Het is ons aangenaam te kunnen berigten dat de Koning, bij Hoogstdeszelfs besluit van den 4 dezer maand No. 16, de acten van statuten der Hollandsche Ijzeren Spoorweg-Maatschappij heeft bekrachtigd, en dat mitsdien deze Maatschappij als definitief geconstitueerd moet worden beschouwd.

Het zal onzen Stadgenooten bekend zijn dat sedert eenige dagen de werkzaamheden op het terrein bereids in vollen gang zijn. Het groot aantal arbeiders, dat daarbij gebezigt wordt, belooft eene spoedige voltooiing dier belangwekkende onderneming.

KATHOLIJKE KERK VAN DE KAAP DE GOEDE HOOP.

In ons laatst vorig nummer hebben wij gesproken onder den titel van *Mission*, over de benoeming van Mgr. *Griffith*, Vikaris, die te Dublin, onder den titel van Bisschop van Palæopolis gewijd en voor de Kaap de Goede Hoop bestemd is. De wijding is geschied door Mgr. *Murray*, Aartsbisschop van Dublin, geadsisteerd door de Hoogwaardige Heeren, Bisschoppen van Limerick, Ossori, Ferns en Kildare.

De Katholijken van Ierland, gelijk wij gezien hebben, roepen bij die gelegenheid de belangstelling en liefdadigheid der geloovigen over de Kerk van de Kaap de Goede Hoop in. Het grondgebied, hetwelk Engeland in die omstreek van Afrika bezit, is zeer uitgestrekt. Men telt aldaar in de steden de *Kaap* en *Graham* bij de 1600 Katholijken, het meeste Ieren. Deze getrouwe bevolking is altijd verlaten geweest en heeft nooit geen Bisschop gezien. De Eerwaarde heer *Morris*, onder wiens jurisdictie zij tot heden toe geleven zijn, heeft bij gebrek aan Priesters hun geen onderstand kunnen verleen. Eenige hunner, aan de grenzen gelegen, zijn meer dan 650 mijlen van de verblijfplaats eens Priesters verwijderd. Ook is het niet zelden in families jonge lieden van vijftien jaren aan te treffen, die zelfs den kerkelijken doop niet hebben kunnen ontvangen.

Mgr. *Griffith* is geroepen, om in die afgelegene gewesten groote weldaden te verrigten, doch de eerste bronnen om daarin te voorzien, ontbreken hem.

Bij zijne wijding moet eene kollekte gedaan zijn, om aan eenige ijverige Priesters de middelen te verschaffen hem te vergezellen en in zijne missie te ondersteunen.

DE DIAMANTEN VAN DE KONINGIN VAN ENGELAND.

Waarschijnlijk zal in Engeland een zeer gewichtig proces begonnen worden, waarin de jonge Koningin *Victoria* hevig betrokken wordt, vermits zij zich ziet blootgesteld om al hare diamanten ineens te verliezen.

De tegenwoordige Koning van Hanover vordert al de diamanten der kroon van Engeland, als familie eigendom aangebragt in Engeland door zijn grootvader *George I.* Het bewijs van dezen eigendom zou voortvloeijen eensdeels uit de bij het einde van elke regering opgemaakte inventarissen en waaruit blijkt dat *George I.* bij zijne troonsbeklimming te Londen slechts eenige juweelen van geringe waarde gevonden heeft en ten andere uit de inventarissen der familie van Hanover, die de hoeveelheid en de waarde der aan *George I.* ter hand gestelde diamanten daarstelt, waardoor thans nog de volkomene eenzelligheid zal kunnen bewezen worden.

Volgens de familie-wetten gaan die diamanten even als de kroon van mannelijk tot mannelijk oor over; dit punt wordt niet betwist en lijdt geene kwestie; het vraagpunt alleen is te weten of het dezelfde diamanten zijn aangebragt door *George I.* Het schijnt dat niets duidelijker is en de commissie benoemd om deze daad te onderzoeken heeft in hare taak een wanhopige eenvoudigheid gevonden. Men zou welhaast den Koning van Hanover met dezen juweelen schat kunnen gelukwenschen.

OPMERKING.

Het verdient waarlijk opmerking dat wijle de Koning van Engeland, beschouwd in de onderscheidene gedeelten zijner bezittingen, te gelijktijd was *Willem I*, *Willem II*, *Willem III*, en *Willem IV*. Hoe buitengewoon ook dit voorgeven zij, wordt zulks echter op de volgende wijze bewezen. Voor Ierland was *Z. M. Willem I*, want tot aan de tijden van *George III*, werden de Souvereinen van dat land Keurvorsten genoemd. Voor Ierland was *Z. M. Willem II*, omdat dit land eerst onder de regering van *Hendrik II* met Engeland vereenigd zijnde, *Willem de Overwinnaar* en *Willem-le-Roux* geen Souvereinen van Ierland waren en geen Vorst van dat land ooit onder dien naam geregeerd heeft. *Willem III* van Engeland werd derhalve *Willem I* van Ierland en bij gevolg werd de overleden Koning *Willem II* van Ierland. Voor Schotland was hij *Willem III*, want de koningrijken van Engeland en Schotland werden onder *Jacobus I* vereenigd. Vóór dat tijdstip was de eenigste Monarch, die den naam van *Willem* gedragen heeft, *Willem* bijgenaamd de Leeuw. Bijgevolg werd *Willem III* *Willem II* van Schotland en de laatste Koning *Willem III* van dit rijk. Ten aanzien van Engeland was hij *Willem IV*.

TOONKUNST,

Bij de dagelijksche beschouwing der edelste en bewonderenswaardigste voortbrengselen van den menschelijken geest, ondervindt elk beoefenaar derzelve de waarheid der spreuk: *dat alle kunsten en wetenschappen door eene zusterlijke betrekking vermaagschapt zijn.*

Dit beginsel heiligden de eerste volken, die niet alleen derzelve voortgang en volmaking betrachtten, maar om het doel, het ware oogmerk, *de vereedeling en beschaving van geest en hart*, zoo nuttig voor de maatschappij, te bereiken. Onder zoo vele andere kunsten, is er geene die den mensch voor aandoeningen, voor verwondering en verrukking meer vatbaar maakt, dan de edele toonkunst, die het hart treft: zij is de taal of liever de tolk onzer gemoedsbewegingen en staat in naauw verband met de verhevene dichterlijke en schilderachtige denkbeelden, die in de zinnelijke wereld alleen bestaan, doch die als het ware in eene werkelijke veranderd worden. De toonkunstenaar even als de schilder, de dichter, behaagt, verrukt, veraangenaamt. Geene hartstogten bestaan er of zij kunnen door de toonkunst worden gevoeld. Het zachtvloeiende der toonen, in verband met de woorden des onderwerps, verheffen den mensch in eene meer verhevene sfeer, alwaar hij eerst het verrukkende, het grootsche ontmoet, hetgeen voor hem bedekt was. Getuigen de Schepping van den onsterfelijken *Haydn*, waarin alles, als het ware voor de kunst schepping is, zijne Jaargetijden, de zeven Woorden, het *Stabat* en niet minder zijne statige Missen, waarin niet een enkel woord voorkomt of de uitdrukking wordt in het hart door het accoord gevoelt. Getuigen *Mozart*, een *Cherubini*;

Sacchini, en zoo vele andere groote mannen in Italle, Duitschland, Frankrijk enz., die hunne namen onsterfelijk hebben gemaakt en wier grootheid in accoorden steeds in aandenken zal blijven.

Vroeger, even als bij andere volken, was deze kunst, in dit koningrijk, minder beoefend geworden en men had dezelve, als het ware, bijna geheel uit het oog verloren; slechts eenige jaren geleden heeft men de noodzakelijkheid daarvan meer en meer beginnen te gevoelen en in onderscheidene steden maatschappijen *Tot bevordering der Toonkunst* opgericht, die reeds zeer veel voortgang hebben gemaakt; immers dezer dagen is de achtste algemeene vergadering van de Maatschappij tot *Bevordering der Toonkunst* te Rotterdam gehouden en uit het verslag der handelingen over het afgelopen jaar is gebleken, dat de maatschappij voortgaat de compositie hier te lande door uitgave, aankoop, en premien aan te moedigen; dat zij de verschillende muzikale inrigtingen in hare afdeelingen en het onderwijs aan veel belovende jongelieden, zoo binnen als buiten 'slands ondersteunt en in hare afdeelingen de toonkunst in eere en bloei toeneemt en deze vaderlandsche instelling, alzoo door de buitenlanders niet ten onregte op zoo hoogen prijs wordt gesteld.

Buiten en behalve de van gouvernementswege daargestelde inrigtingen te 'sHage en Amsterdam bestaan er ook in deze provincie Noord-Brabant onderscheidene genootschappen, die door partikulieren zijn opgericht en worden onderhouden; zoo treft men aan te 'sBosch (onder meer andere) het *Meloplastisch* onderwijs en de *Maatschappij van Toonkunde*, onder de zinspreuk: *het Volmaakt Accord*, onder de directie van den Wel-Edele Gestrenge Heer *B. A. Fallée*, welke slechts korten tijd bestaan, echter veel voortgang gemaakt hebben, en dit jaar reeds zilveren medailles aan de verdienstelijke jongelingen zijn uitgereikt geworden.

Bovendien vindt men te Tilburg, te Heusden enz. dergelijke partikuliere inrigtingen, die tot oefening en tevens tot luister van den godsdienst bijdragen.

Zonder te gewagen van den jeugdigen *Massart* te Luik, die in zijne vroegste jeugd slechts 10 jaren oud de schitterendste bewijzen van kunde op de viool gegeven heeft en naderhand leerling van een der beroemdste violisten te Parijs geworden is, kunnen wij ook aanhalen den heer *Roxenberg*, leerling van het *Conservatoir* te 'sHage (eene school even als het *meloplastisch* en *instrumentaal onderwijs*, te 'sBosch, waar de kinderen kosteloos de muziek leeren), die, na bevorens in dat geslacht de eerste prijs bekomen te hebben, het voornemen had gemaakt om zijne talenten in de hoofdstad van Frankrijk verder voort te zetten.

De jeugdige kunstenaar, bijna twintig jaren oud, geboren te 'sHage onderscheidt zich door eene ronde en stoute hebbelijkheid en eene wonderbare zuiverheid in het spelen. Vele liefhebbers, die het genoegen gehad hebben hem dezer dagen te Luxemburg te hooren, hebben van hem de verzekering verkregen, dat hij gedurende zijn verblijf aldaar nog eene muzikale avond zou geven, die zoo men verwachten kan, voor hem een goed gevolg en voor het publiek eene zeldzame dergelijke gelegenheid zou aanbieden.

De Violoncello, een zeer moeilijk instrument, waarvan de bekoorlijkheid door geen ander kan worden overtroffen, wanneer het in bekwame handen is, zoo heeft de heer *Roxenberg* in tegenwoordigheid van onvooringenomenen liefhebbers reeds bewezen, dat hij, bij de verdiensten van den laauwer te hebben behaalt, ook nog die van den smaak en het muzikaal gevoel voegt.

** Op den 8 September 1837 overleed aan de gevolgen van waterzucht onzen Vader de Heer *J. J. SPELTHAAN*, in den ouderdom van ruim 60 jaren, na alvorens van de troostmiddelen der Roomsche Katholijken Kerk voorzien te zijn geweest.

H. C. ESSER,
F. M. A. ESSER,
geboren *SPELTHAAN.*

Mede uit naam onzer Broeders en Zusters eenige kennisgeving.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

** Bij den Uitgever dezer zijn, onder meer anderen, de volgende werken te bekomen:

BREVIARIUM ROMANUM ex decreto s. s. Concilii Tridentini restitutum S. PII V. Pontificis Maximijussu editum, CLEMENSIS VIII et URBANI VIII, auctoritate recognitum, cum officii Sanctorum, novissimè per summos Pontifices usque ad hanc diem concessis. *Mechliniæ E. Typographia HANICQUIANA*, 1836. 4 vol. in 16o.

Rood en Zwart
Gebrocheerd . . . . . f 10-00.
Filet op plat . . . . . " 15-50.
Met Loofwerk . . . . . " 16-50.

Oostersch Leer, zwaar verguld " 18-50.
Zwart

Gebrocheerd . . . . . " 6-50,
Filet op plat . . . . . " 12-00,
Met Loofwerk . . . . . " 13-00,
Oostersch Leer, zwaar verguld " 16-00.

BELLECCIO (ALOYSIO), *Medulla asceseos seu exercitia s. p. IGNATHI DE LOYOLA, accuratori, quam hactenus ab aliis factum, et menti ejus propiori methode explanata, ubi simul meditationum nexus, ordo et scopus, nec non exercitationum omne artificium, totiusque operis mira compages ob oculos ponitur*, 1 vol. 8o. f 2-00.

— è societate *Jesu*, Christianus pie moriens, seu adjuncta procurandæ bonæ morti, opusculum personarum sæcularibus quam Religiosis, præcipue vero animarum curatoribus perquam utile. 1 vol. 8o. f 2-00.

— Virtutis solidæ præcipua impedimenta, subsidia et incitamenta, commentationibus illustrata omnium usui aptatis, 1 vol. 8o. f 2-00.

CLEMENT (M. l'Abbé), *Exercices spirituels de Saint IGNACE*, traduits en Français, 1 vol. 16o. f 0-85.

NEPVEU (l'Esprit du Christianisme, ou la Conformité du Chrétien avec JESUS-CHRIST. 1 vol. 16o. f 1-00.

FÉNÉLON Archevêque de *Cambrai*, *Démonstration de l'existence de Dieu*, tirée de l'ark de la nature, des preuves intellectuelles et de l'idée de l'infini même, suivie de lettres sur la Religion, bonne édition, revue et corrigée 1 vol. f 1-50.

LIGUORI (S. ALP. DE) *Le Chrétien*, pourvu d'un règlement, de vie, d'exercices de Piété et de sujets de Méditation. 1. vol. f 0-80.

BOSSUET, de la Connaissance de Dieu et de soi-même; Composé pour l'instruction. Revue et corrigée avec soin. 1 vol. in 8o. f 1-10.

HARPE (J. F. DE LA), *Lycée ou cours de Littérature ancienne et moderne*, précédé d'une notice historique, par M. LEON THIESSE, bonne édition, papier velin, 18 vol. gr. 8o. Paris 1836. f 28.

PICONI (R. P. BERNARDINO A.), *Epistolarum B. PAULI Apostoli, triplex expositio*, Ryssel 1834, 6 vol. in-8o. f 6-00

DUVIVIER (CH. P. GIRAULT), *Grammaire des Grammaires ou analyse raisonnée des meilleurs traités sur la Langue Française*, 1 gr. vol. 700 pag. Bruxelles 1837. f 2-75.

De Gemeenzame Verkeering met God. (Naar het Fransch.) Nieuwe Druk. Herzien en verbeterd.

Gebonden . . . . . f 0-40.
Ongebonden . . . . . " 0-25.

Alsmede is ook de intekening open van het JOURNAL HISTORIQUE ET LITTÉRAIRE, 4e. jaargang à f 3-50, franco per post f 4. Desverkiezende kan men de eerste, tweede en derde jaargang ook tegen de intekeningsprijs bekomen. Enkele afleveringen worden op franco aanvraag à 35 cents afgeleverd.

De intekenaars, welke bij wijlen GEBR. LANGENHUYSEN te 's Bosch hebben ingeschreven op het werk COLLECTIO SELECTA SS. ECCLESIAE PATRUM, gelieven zich bij den Uitgever dezes bekend te maken, ten einde de vervolgdeelen te kunnen ontvangen alsmede

DRIE MISSEN

VOOR

TWEE TENORS EN EENE BASSTEM,

met accompagnement

VAN

HET ORGEL,

gecomponeerd door

J. B. van Bree.

No. 1, 2 en 3. Inteekensprijs f 13-50.

Te Amsterdam, bij THEUNE & COMP. is men voornemens, binnen kort, onder bovenstaanden titel, een MUZIKAAL WERK uit te geven, dat voorzeker, zoowel om deszelfs voortreffelijkheid en doelmatige strekking, als ook wegens het gebrek aan dusdanige werken, aan het geëerde publiek zal welkom zijn. Zoo als men van den ook in dit vak van compositie met lof bekenden Componist verwachten kan, is de stijl dezer Missen ernstig en van eene gepaste deftigheid, de leiding der zangstemmen vloeiende, het orgelaccompagnement eenvoudig en kerkelijk en alles gemakkelijk uit te voeren, zoodat ook een niet zeer sterk en matig geoeft koor voor dezelve berekend zal zijn. Het uiterlijke van dit werk zal aan deszelfs innerlijke waarde beantwoorden, en de druk zal duidelijk, sierlijk en correct zijn.

In overleg met den Heer VAN BREE zal voor de uitgave dezer drie Missen eene Intekening geopend worden, en wel onder de volgende voorwaarden:

1. De Intekenaar verbindt zich voor alle drie Missen, die achter-eenvolgende, te beginnen met 1 October aanstaande, zullen worden uitgegeven.
2. De Intekeningsprijs voor elke Mis is f 4-50, te voldoen bij de aflevering van dezelve.

3. De Teekelijsten zullen met 30 September worden gesloten, en na dit tijdstip zal de prijs met de helft verhoogt worden. Heeren intekenaars worden verzocht hunne namen duidelijk op te geven aan den Boekhandelaar **D. A. A. DE ROOY**, te 's Bosch, aiwaar de Inteekelijst voorhanden is.

BEKENDMAKINGEN.

** IN NAAM DES KONINGS.

VERKOOPING BIJ EXECUTIE.

Op Maandag den elfden September 1837, des namiddags ter drie uren, zal er door **JOHANNES DE BRUYN**, Deurwaarder bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting hebbende te 's Hertogenbosch, en aldaar woonachtig, op de groote Markt te 's Hertogenbosch, voor het Antwerpsch Koffijhuis, bewoond bij de Heer **JOHANNES HENDRICUS KORTHOUT**, om kontant geld worden verkocht:

Een RIJTUIG op twee Wielen (TILBURI) en een Compleet PAARDENTUIG.

Voorts achttien Amen Exquise en bijzonder goed geconserveerde RHIJN-WIJNEN, als:

4	Amen NIERSTEINER	van 1827
6	" HOCHHEIMER	" 1828
6	" LIEBERVROUWENMILCH	" 1823
2	" JOHANNESBERGER	" 1824

Benevens een Aam VULWIJN, genummerd van 1 tot 19, dezelve Wijnen zijn brandklaar om dadelijk afgebotteld te kunnen worden, zijnde alle Bomvol en liggende in den Kelderepôt van den Heer **M. VAN DER HEYDEN**, op den Hoogensteenweg binnen gem. Stad.

Een en ander in beslag genomen ten verzoeken van bovengemelde Heer **KORTHOUT** en ten laste van den Heer **ALEXANDER FRANCISCUS JACOBUS VAN BREDKEL**, Reiziger en Koopman in Wijnen, wonende te *Vent*, ingevolge Proces Verbaal van Arrest van den 29 Augustus 1837 behoorlijk geregistreerd en tenzelve dage geinsinueerd aan den Heere Officier van Justitie bij bovengem. Regtbank.

Inhoudende ieder Aam vier Ankers en zullende aan een ieder de gelegenheid worden gegeven om dezelve Wijnen voor de Verkoopning behoorlijk te kunnen examineren.

ZEGT HET VOORT.

** Er wordt in een voorname **APOTHEEK** te 's Bosch, onder billijke voorwaarde gevraagd een **LEERLING**, van den R. K. Godsdienst, die **PRACTISCH** en **THEORETISCH ONDERRIGT** zal gegeven worden. — Iemand hierop reflecterende adressere zich met franco Brieven, onder Letter **X** aan den Uitgever dezes.

** Mij gedragende aan mijne Bekendmakingen van den 19 en 31 Augustus jl. geve ik bij deze kennis, dat het daar in bedoelde **LIEVE VROUWEN-BEELD** op Zondag den 10 dezer ten mijnen huize voor een ieder, afgewerkt, ter bezigtiging zal zijn, met en benevens het door mij **GEBOETSEERDE MODEL**.

Terwijl ik, tot inlichting aan mijne begunstigers en het geerd publiek kennis geef, 1o. dat ik nog slechts sedert korten tijd alhier, als **WERKMEESTER** gevestigd ben, en 2o. dat de door mij reeds vervaardigde werken zoo in het **DRIJVEN** als **GRAVEREN**, meest alle voor een **ZILVERSMID** en **GROOTWERKER** zijn geweest, die dezelve dan ook wel met **ZIJN MEESTERTYEEKEN** zal hebben VOORZIEN, en ten Kantore van Waarborg alhier bezorgd, van daar de prijkerij met een anders teeren.

's Hertogenbosch den 9 September 1837.

H. J. VAN KUYCK,
Zilvermid en Drijver.

** Allen, degenen die iets te vorderen hebben van de onderbeneficie van Inventaris aanvaarde nalatenschap van wijlen heer **WILHELMUS JACOBUS VAN ELTEN**, laatst gewoond hebbende te *Rosmalen*, overleden te *Weert*, den 18en Maart 1837, worden bij deze, uit naam van den heer **WILHELMUS VAN ELTEN**, particulier, wonende te *Rosmalen*, en den heer **ANTONIUS VEHAGEN**, Notaris, wonende te *St. Michiels-Gestel* nomine uxoris, wettige erfgenamen ab intestato van wijlen denzelven heer **WILHELMUS JACOBUS VAN ELTEN**, verzocht, daarvan binnen vier weken te rekenen van heden opgave te doen, aan ten kantore van den ondergeteekenden Procureur **GERRARDUS HENRIKUS JOANNES DECKERS**, wonende te 's Hertogenbosch, wien door de voornoemde beneficiaire erfgenamen de betaling daarvan is opgedragen; zullende hij na het verschijnen van dien termijn, geene pretensien meer kunnen aannemen.

's Hertogenbosch,
den 6 September 1837.

DECKERS.

** TE HUUR TERSTOND

Eene wel- en langs goed loopendwater gelegene **LEERLOOIJERIJ**, bestaande uit 24 **LOOIJKUIPEN** 5 **KALKKUIPEN**, twee **WERKHUIZEN** met **DROOG** en **PAKZOLDERS**, **POMPEN**, **TURFRAMEN** en verdere gerieven, staande te 's Hertogenbosch in de Vuchterstraat achter de huizinge de *Klimmende Bokken*, Gekwoteerd H. no. 283, en Uitgang hebbende ingenoemde Straat en Kuiperswal. Dezelve kan in Twee deelen worden gescheiden, en zijn ook ieder afzonderlijk te bekomen. Te bevragen bij de Drukker dezes onder Lett. **G.** mits Brieven Franco.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 7 September 1837.

Rogge	} per Ned. Mud.	f 5-25 à 4-85
Boekweit		- 4-40 à 4-10
Haver		- 2-16 à 0-00
Garst		- 0-00 à 0-00
Het Nederlandsche pond Boter de 3		- 0-65 à 0-50
		Roggebrood 26 1/2 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De lusteloosheid was den 7 ter beurze weder groot; de notering was als volgt: 5 pCt. 108,50, 40; 4 pCt. 79,30, 79,25, 20; Sp. Ard. 20 1/4, 20 3/8; Nap. rent. 97,05, 10; Rom. L. 101, 100 1/8; Port. 5 pCt. 25 1/4.

Uit hoofde van den Heiligendag, is eu te Antwerpen heden geene beursnotering uitgegeven. Aldaar zijn echter den 8 Sept. verhandeld Belg. 101 3/4; Met. 109 3/4; Ard. 18, 18 7/8.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Maandag den 7 September, (ten half vijf ure.)

Werkel. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/2, 3 1/8, 5 1/8 Dito 5 pCt. 100 1/16; 3 1/2 Knisb. f 22 1/16; 3 1/8, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/2. Handelsm. 160, 159 1/16, 3 1/8; Oost-Ind. 5 pCt. 98 1/2, 9 1/16 Ardoins van 85 p. s. 18 1/8, 5 1/16, Met. 5 pCt. 106 1/8 Colomb. 18 1/4.

Vrijdag 8 September (ten half vijf ure.)

Werk. Schuld 2 1/2 pCt. 52 1/16, 3 1/8; Dito 5 pCt. 100 1/16, 3 1/8, Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/4, 1 1/8; Dito 3 1/2 pCt. 75 3/8, Handelsm. 158 1/2, 157 3/4; Oost-Ind. 5 pCt. 98 1/2, 9 1/16; Ard. van 85 p. s. 18 1/8, 1 1/4; Met. 5 pCt. 101, Colomb. 18 1/16.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 6 September 1837.

	Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten				Laagste Hoogste Koers ten		
	koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.		koers.	koers.	4 1/2 ure.
Krediet. Werk. sch. à 2 1/2 pCt.	52 1/16	52 3/8	52 1/2	PORTUGAL, Obl. te Lond. 5	pCt.			PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	109 3/4	
Dito dito	1009 1/16	1005 1/8	1005 1/8	Dito ditodito	3	25 3/8		Negot. Londen 1830	4	pCt.	
Uitgestelde schuld				NAPELS. Cert bij L. et B.	5			OOSTERR., Anne L. fl. 100	f		
Wanabij van ditodito	22 1/16	22 7/16	22 1/2	Dito bij Falconn. et C.	5			Dito dito fl. 250			
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt.	93	93 3/8	93 1/4	Leon. te L. bij Roths.	5			Metalliek	5	pCt. 101 1/8	
Dito dito 3 1/2	75 1/2	75 1/2	75 1/2	Aandeelen Tavoliera	3			Dito	3		
Handel-Maatschappij. 4 1/2	158 1/2	159 1/4	158 1/2	Dito te Parijs	3			Dito te Londen gen.	5		
Nieuwe ditodito 4 1/2				RUSL. Obl. Hope 179 1/8	5			Dito	2 1/2		
O. I. Leening	4			Dito ditodito 18 1/2	5	105		Ween. Bank Goll et C.	5	102 1/4	
FRANKR. Ins. Grootb. 3				Cert. bij ditodito 18 1/2	5	96 1/4		Dito	4	92 1/4	
ENGLAND, ditodito				Obligatien te Londen	5			N. Weener Aand. fl. 500	f		
SPANJ. L. bij Ard p. s. 85	183 1/16	18 1/8		Certificat te Hamburg	5	99		DENEMARK, L. te Lond.	3	pCt.	
Dito bij ditodit, onb. stukk.				Inschrijving in Assig.	6	669 1/16		BRAZILIEN, ditodit Roths.	5		
Passive				Certificaten van ditodito	6			DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Deferred				POLEN, Aand. Lot. fl. 300.	6			RUS. FR. Aand. 500 fr.			
Fransche Uitgestelde	7							Dito 100 fr.			
Engelsche Uitgestelde											